Tago de indi?enaj popoloj: la esperanto-komunumo defendas la lingvan kaj kulturan diversecon

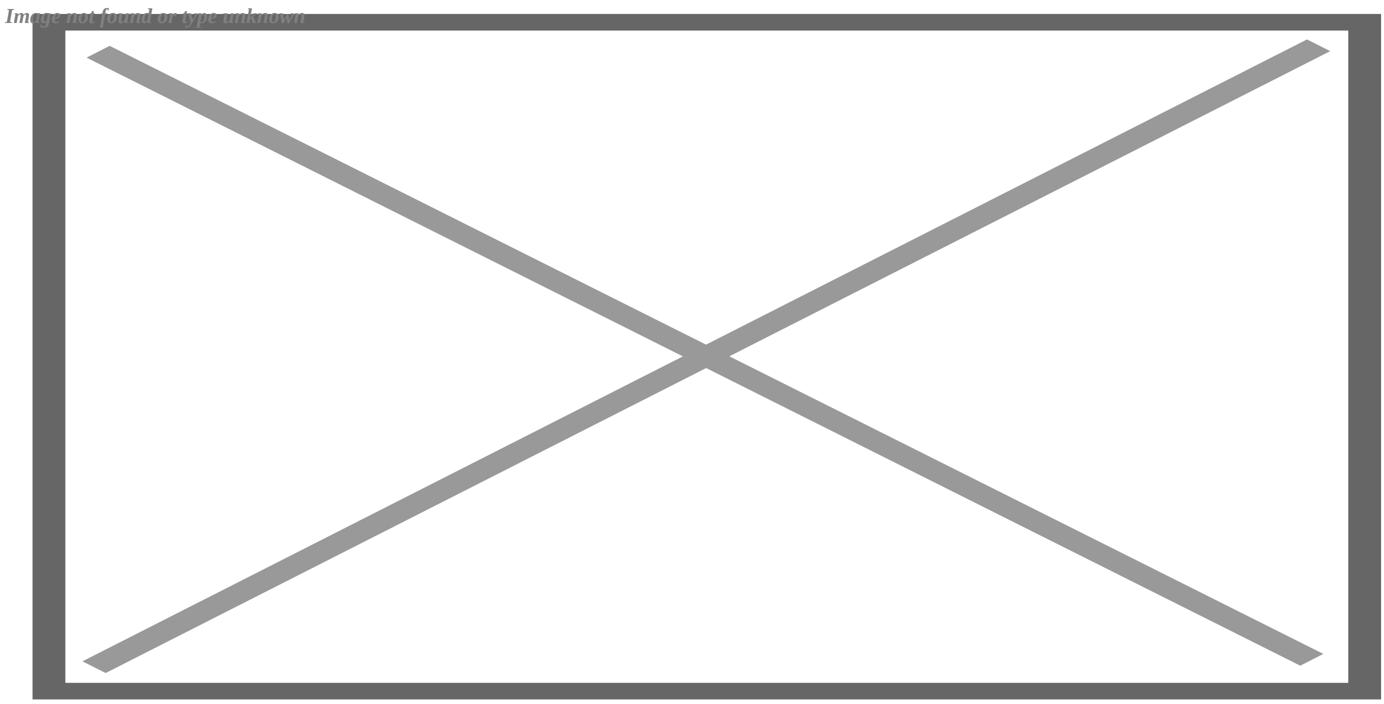

Okaze de la Internacia Tago de la Indi?enaj Popoloj de la Mondo, la 9-an de a?gusto 2021, Universala Esperanto-Asocio salutas Unui?intajn Naciojn, la Altan Komisionon de UN por Homaj Rajtoj, Uneskon kaj ?iujn indi?enajn popolojn tra la tuta mondo.

La Deklaracio de Unui?intaj Nacioj pri la Rajtoj de Indi?enaj Popoloj, anka? tradukita en Esperanton, agnoskas la homajn rajtojn kaj fundamentajn liberecojn de indi?enaj popoloj, kaj anka? la rajton al memdeterminado, a?tonomio kaj memregado. Grava parto de tiuj rajtoj estas la konservado, revivigo kaj evoluigo de iliaj lingvoj, kulturoj, tradicioj kaj institucioj. Ni memorigas la ?tatojn pri la sindevigoj sekve alprenitaj kaj samtempe atentigas pri la rolo de la civila socio en la realigo de la Deklaracio.

Nuntempe oni ja konscias pri la graveco de diverseco kaj pri la ligo inter kultura diverseco kaj biodiverseco. Ofte la indi?enaj scioj ludas gravan rolon en konservado de biodiverseco. Anka? per siaj lingvoj, indi?enaj popoloj estas la portantoj de valoroj kaj praktikaj konoj, kiuj montras kiel homaj socioj

povas kunvivi harmonie kun la naturo. Tio estas alia plia kialo, por ke indi?enaj popoloj havu plenan povon decidi pri tio kio efikas sur iliaj landoj, akvoj kaj komunumoj, en la kunteksto de la harmonia kunvivado de ?iuj vivantoj sur nia planedo. ?iuj popoloj estas egalaj en sia homeco.

Respekti, konservi kaj evoluigi la diversecon, kaj trovi bonajn manierojn interkomuniki?i, interkompreni?i kaj interkunlabori formas la bazan ideon de Esperanto, kiel lingva kaj kultura fenomeno. La internacia lingvo Esperanto ne celas forigi la lingvojn de la unuopaj komunumoj sed faciligi interkomunumajn kontaktojn, dum ?iuj lingvoj rajtas evolui ene de siaj propraj teritorioj. En tiu senco, la parolantoj de Esperanto defendas la lingvan kaj kulturan diversecon, kontraste al la tro ofta praktiko de la grandaj naciaj lingvoj, kies parolantoj ja okupas pli kaj pli da spaco koste de pli malgrandaj lingvoj.

La de UN kaj Unesko proklamita Jardeko de Indi?enaj Lingvoj komenci?os la 1-an de januaro 2022. Nia Asocio elektis kiel temon de la Universala Kongreso de Esperanto en Montrealo 2022 la temon “Lingvo, vivo, tero: Jardeko de Indi?enaj Lingvoj”.

La Kongreso estos unu el la internaciaj aran?oj, kiuj helpos lan?i la Jardekon por la periodo 2022-2032. Festante la Internacian Tagon de la Indi?enaj Popoloj de la Mondo 2021, ni anoncas nian fortan subtenon de la Jardeko, kiu formos okazon por festi kaj firmigi la kulturan kaj lingvan diversecon, anta?enigi inkluzivigon kaj homajn rajtojn, kaj konstrui pacon kaj evoluigon.

Fonto: https://uea.org/gk/971

---

https://www.radiohc.cu/index.php/eo/especiales/exclusivas/266484-tago-de-indigenaj-popoloj-la-esperanto-komunumo-defendas-la-lingvan-kaj-kulturan-diversecon

Radio Habana Cuba